

Obhajoba disertační práce Mgr. Jaroslava Pinkase, FF UK, Ústav českých dějin, 29. září 2016

Školitel:

PhDr. Kamil Činátl, Ph.D.

Oponenti:

Prof. PhDr. Jan Bílek, CSc.

Prof. PhDr. Zdeněk Beneš, CSc.

Přítomní členové oborové rady:

Prof. PhDr. Jan Rychlík, CSc.

Prof. PhDr. Jiří Štaif, CSc.

PhDr. Michal Kopeček, Ph.D.

PhDr. Jan Randák, Ph.D.

Doc. PhDr. Jaroslav Šebek, Ph.D.

Zápis:

PhDr. Jan Mervart, Ph.D.

Začátek obhajoby 12.15

Zahájil předseda komise Prof. Jan Rychlík, CSc.

Školitel PhDr. Kamil Činátl, Ph.D. představil disertanta a pozitivně zhodnotil průběh jeho doktorského studia včetně nejvýznamnějších badatelských aktivit. Práce doporučena k obhajobě s hodnocením prospěl.

Prof. Jan Rychlík, CSc. vyzval disertanta (12.26), aby v časovém rámci 15 minut představil disertační práci.

Mgr. Jaroslav Pinkas provedl exposé do předloženého textu, věnoval se motivacím, metodologickým východiskům, členění práce a závěrům, k nimž dospěl.

Prof. Jan Rychlík, CSc. vyzval oponenty ke shrnutí oponentských posudků (12.45).

Prof. Jan Bílek, CSc. shrnul vlastní posudek. Zdůraznil interdisciplinaritu disertantova výzkumu a pozitivně zhodnotil další autorovy přístupy a přínosy práce. V závěru uvedl kritickou výtku směrem k diskurzivní analýze, která je, zejména v druhé části práce, do jisté

míry kontaminována materiálem. Pro publikační účely práce vyzval k revizi této části a zhtnutí analytických pasáží. Současně znovu zopakoval pozitivní hodnocení předložené práce: pozoruhodná užitečná a kvalitně vyvedená. Doporučení k obhajobě.

Prof. Zdeněk Beneš, CSc. shrnul podněty k diskusi (12.55) a kritické připomínky (viz samotný posudek); zejména polemizoval s tzv. bezvýhradným konstruktivismem. Současně práci bezvýhradně doporučil k obhajobě.

Prof. Jan Rychlík, CSc. vyzval disertanta k reakcím na kritické připomínky.

Mgr. Jaroslav Pinkas ocenil oba posudky a pozornost obou recenzentů, již práci věnovali. Většinu postřehů akceptuje a vítá je jako důležité připomínky. Značnou pozornost věnoval kontaminaci diskurzivní analýzy v druhé kapitole analyzovaným materiálem. Stejně tak ocenil připomínku k poněkud zúženému chápání ideologie.

V rámci připomínek prof. Beneše se snažil zpřesnit/dovysvětlit některé teze a přístupy, především problém střetu globální a lokální paměti. Zdůrazňoval především paměťové praktiky, které se mění vlivem rozvoje technologií (sociální síť, konektivita) a zdůraznil, že jeho závěry se netýkají politiky paměti, kde lze v duchu Aleidy Assmannové skutečně mluvit o formování „globálních regionů“. Těchto témat se ovšem jeho práce netýkala. Nad tímto tématem se rozeběhla delší diskuse, ve které oba diskutující přinášeli další argumenty.

Prof. Jan Rychlík, CSc. vyzval ke generální diskusi (13.20)

Prof. Jiří Štaif vznesl otázku po symbolických obsazích normalizační produkce a jejich proměnách v čase ve vztahu k digitální generaci recipientů; tato otázka může souviset s tématem ‚vyrovnávání se s minulostí‘.

Mgr. Pinkas uvedl, že k různorodým recepcím historických obsahů bezesporu dochází a symbolické obsahy se proměňují (odkaz na výzkum Ireny Reiffové – zmizelá publika). Výzva pro školní edukaci, aby dokázala rozvíjet žáky a studenty k vědomí mnohosti perspektiv a přístupů (tedy i obrazů a symbolických forem) – v této souvislosti odkaz na Rüssena. ‚Vyrovnávání se s minulostí‘ je do jisté míry falešná teze ve vztahu ke školnímu prostředí, neboť tento nárok rétorické otázky nelze uplatňovat na žáky a studenty. Nejde o reprodukci kulturního kánonu, ale o schopnost kriticky s ním nakládat.

PhDr. Michal, Kopeček, Ph.D. Možnost rozvoje diskursivní analýzy směrem k B. Latourově (*actor-network*). Transnitní přístup je v zásadě liberální a westernizující; domácí kontra-kulturní a kontra-liberální paměť je v tomto ohledu také důležitá (viz současné Polsko, Maďarsko anebo v domácím prostředí V. Klaus).

Prof. Rychlík. U Klause je to princip ‚filmové hvězdy‘. Není důležité, co se mluví, nýbrž že se mluví.

Doc. Jaroslav Šebek. Je zde zajímavý posun na úrovni národního diskurzu do 90. let.

Prof. Jan Rychlík ukončil debatu (13.32) a vyzval k hlasování o předložené práci.

Disertační práce Mgr. Jaroslava Pinkase byla jednomyslně všemi přítomnými členy komise (5 hlasů) uznána za obhájenou.